

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2021 r.

Pozycja 120

POSTANOWIENIE

z dnia 18 listopada 2020 r.

Sygn. akt Ts 63/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 118 § 5 i 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296) z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5, art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 kwietnia 2020 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

21 sierpnia 2019 r. (data nadania) skarżący wniósł skargę konstytucyjną (Ts 129/19), w której zakwestionował zgodność art. 118 § 5 i 6 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460; dalej: k.p.c.) z art. 32 w związku z art. 45 ust. 1, art. 31 ust. 3 zdanie ostatnie, art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 2, art. 10 ust. 2 i art. 176 ust. 2 oraz z art. 77, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również art. 394 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim „nie obejmuje on ochroną orzeczeń w których Sąd II instancji po raz pierwszy orzeka w przedmiocie wskazanym w art. 394 § 1 KPC”, z art. 45 ust. 1, art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 18 grudnia 2019 r. w sprawie Ts 129/19 (OTK ZU B/2020, poz. 199) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze. W uzasadnieniu Trybunał zauważył, że zakwestionowany art. 118 § 5 i 6 k.p.c. nie był podstawą żadnego orzeczenia kształtującego sytuację prawną skarżącego. Stwierdził również oczywistą bezzasadność zarzutów sformułowanych względem tego przepisu. Natomiast w odniesieniu do art. 394 § 1 k.p.c. Trybunał wskazał, że skarżący nie wyjaśnił, w jaki sposób treść tego

przepisu miałyby prowadzić do naruszenia przysługujących mu wolności lub praw konstytucyjnych. Nie przedstawił też dowodu, iż przepis ten stanowił podstawę jakiegokolwiek orzeczenia kształtującego jego sytuację prawną.

Postanowieniem z 12 marca 2020 r. w sprawie Ts 129/19 (OTK ZU B/2020, poz. 200) Trybunał nie uwzględnił zażalenia skarżącego na postanowienie z 18 grudnia 2019 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 20 lipca 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) wskazanie ostatecznego – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – rozstrzygnięcia o prawach i wolnościach skarżącego, którego podstawę wydania stanowił zakwestionowany w skardze art. 118 § 5 i 6 k.p.c.; 2) wskazanie, które wolności lub prawa skarżącego, wyrażone w art. 45 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1, art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5, art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 118 § 5 i 6 k.p.c.; 3) wyjaśnienie, w jaki sposób zakwestionowany w skardze przepis narusza wolności lub prawa skarżącego, o których mowa w pkt 2 zarządzenia; 4) uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 118 § 5 i 6 k.p.c. z przepisami Konstytucji wymienionymi w punkcie 2 zarządzenia oraz powołanie argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W piśmie procesowym z 27 lipca 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do powyższego zarządzenia.

Zdaniem skarżącego art. 118 § 5 i 6 k.p.c. narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji, ponieważ na jego podstawie o zasadności ewentualnej skargi konstytucyjnej „orzeka osoba nie mająca statusu właściwego Sądu, a nawet nie mająca statusu jakiegokolwiek niezawisłego i bezstronnego Sądu”. Skarżący twierdzi, że postępowanie oparte na zakwestionowanych przepisach nie kończy się „żadnym orzeczeniem wskazanym w art. 79 ust. 1 Konstytucji”. Uważa on, że istnienie takiej procedury „narusza istotę prawa do sądu w każdej «sprawie» oraz prawo do złożenia skargi konstytucyjnej”, jak również prawo do merytorycznej jej oceny we właściwym „postępowaniu przed Sądem I i II instancji”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. W skardze konstytucyjnej skarżący zakwestionował art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460; dalej: k.p.c.) o treści: „Jeżeli adwokat lub radca prawny ustanowiony w związku z postępowaniem kasacyjnym lub postępowaniem ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie stwierdza podstaw do wniesienia skargi, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić na piśmie o tym stronę oraz sąd, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zawiadomienia go o wyznaczeniu. Do zawiadomienia adwokat lub radca prawny dołącza sporządzoną przez siebie opinię o braku podstaw do wniesienia skargi. Opinia nie jest załączana do akt sprawy i nie jest doręczana stronie przeciwnej”. Zaskarżony został również § 6 tego przepisu, zgodnie z którym „Jeżeli opinia, o której mowa w § 5, nie została sporządzona z zachowaniem zasad należytej staranności, sąd zawiadamia o tym

właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy adwokat lub radca prawny. W takim przypadku właściwa okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych wyznaczy innego adwokata lub radcę prawnego. Przepis art. 117³ § 2 stosuje się odpowiednio”.

3. Trybunał przypomina, że przesłanki wniesienia skargi konstytucyjnej zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Natomiast obowiązki skarżącego związane z wniesieniem skargi konstytucyjnej sprecyzowano w art. 53 u.o.t.p.TK. Na podstawie tego przepisu skarżący jest przede wszystkim zobligowany do określenia przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach konstytucyjnych. Wynika stąd zarówno konstytucyjny, jak i ustawowy wymóg powiązania naruszenia konstytucyjnych praw podmiotowych skarżącego z ostatecznym rozstrzygnięciem w jego sprawie, wydanym na podstawie zaskarżonego aktu normatywnego. Dokonywana na etapie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej weryfikacja dopełnienia wskazanych wyżej wymogów implikowana jest charakterem prawnym tego środka ochrony praw. Skarga konstytucyjna nie może bowiem służyć inicjowaniu kontroli, która wykazywałaby charakter abstrakcyjny, a więc nie związany z konkretnym postępowaniem, w którym kwestionowana regulacja stanowiła normatywną podstawę ostatecznego orzeczenia wydanego w sprawie skarżącego.

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2020 r. skarżący został wezwany – w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez m.in. wskazanie ostatecznego orzeczenia o jego prawach i wolnościach w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, którego podstawę wydania stanowił zakwestionowany w skardze art. 118 § 5 i 6 k.p.c.

Trybunał stwierdza, że skarżący nie usunął braków skargi konstytucyjnej we wskazanym powyżej zakresie.

W piśmie procesowym nadesłanym w celu wykonania zarządzenia skarżący jako ostateczne orzeczenie w „sprawie stanowiącej podstawę wniesienia skargi konstytucyjnej” wskazał postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 12 marca 2020 r. (sygn. Ts 129/19). Orzeczeniem tym Trybunał nie uwzględnił zażalenia na postanowienie z 18 grudnia 2019 r. (sygn. jw.) o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Mając to na uwadze Trybunał stwierdza, że zakwestionowany w rozpatrywanej skardze art. 118 § 5 i 6 k.p.c. nie był podstawą wydania wskazanego przez skarżącego postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 12 marca 2020 r., w związku z czym nie może ono zostać uznane za ostateczne orzeczenie kształtujące jego sytuację prawną w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Powyższa okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu i dlatego Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.